

BÖLÜM 1. VİZYON VE UYGULANABİLİRLİK

1.1 Vizyon ve Amaç

Proje yönetimi uygulayıcıları olarak, doğru ve onurlu olanı yapmaya kararlıyız. Kendimiz için yüksek standartlar belirleriz ve hayatımızın her alanında – işte, evde ve mesleğimize hizmette – bu standartlara ulaşmayı hedefleriz.

Bu Etik ve Mesleki Davranış Kuralları, küresel proje yönetimi topluluğundaki kendimizden ve diğer uygulayıcılardan beklentilerimizi tanımlar. Mesleki ve gönüllü rollerimizde zorunlu olan davranışların yanı sıra ulaşmayı arzuladığımız idealleri de ifade eder.

Bu Kuralların amacı, proje yönetimi mesleğine olan güveni aşlamak ve bireyin daha iyi bir uygulayıcı olmasına yardımcı olmaktır. Bunu, meslek çapında uygun davranış anlayışını oluşturarak yaparız. Proje yönetimi mesleğinin güvenilirliğinin ve itibarının, bireysel uygulayıcıların kolektif davranışları tarafından şekillendiğine inanıyoruz.

Bu Etik ve Mesleki Davranış Kurallarını benimseyerek hem bireysel hem de kolektif olarak mesleğimizi ilerletebileceğimize inanıyoruz. Ayrıca bu Kuralların, özellikle dürüstlüğümüzden veya değerlerimizden taviz vermemizin istenebileceği zor durumlarla karşılaştığımızda, bilgece kararlar almamıza yardımcı olacağına inanıyoruz.

Umudumuz, bu Etik ve Mesleki Davranış Kurallarının, başkalarının etik ve değerler üzerine çalışması, düşünmesi ve yazması için bir katalizör görevi görmesidir. Ayrıca, bu Kuralların nihayetinde mesleğimizi geliştirmek ve evrimleştirmek için kullanılacağını umuyoruz.

1.2 Kuralların Uygulandığı Kişiler

Etik ve Mesleki Davranış Kuralları aşağıdakilere uygulanır:

1.2.1 Tüm PMI üyeleri

1.2.2 PMI üyesi olmayan ancak aşağıdaki kriterlerden bir veya daha fazlasını karşılayan kişiler:

1. PMI sertifikasına sahip olan üye olmayanlar
2. PMI sertifikasyon sürecini başlatmak için başvuran üye olmayanlar
3. PMI'a gönüllü olarak hizmet eden üye olmayanlar

1.3 Kuralların Yapısı

Etik ve Mesleki Davranış Kuralları, proje yönetimi topluluğu için en önemli olarak belirlenen dört değerle uyumlu davranış standartlarını içeren bölümlere ayrılmıştır. Bu Kuralların bazı bölümleri yorumlar içerir. Yorumlar, Kuralların zorunlu parçaları değildir, ancak örnekler ve diğer açıklamaları sağlar. Son olarak, standardın sonunda bir sözlük bulunabilir. Sözlük, Kurallarda kullanılan kelimeleri ve ifadeleri tanımlar. Kolaylık olması için, sözlükte tanımlanan terimlerin metin içinde altı çizilidir.

1.4 Bu Kuralları Destekleyen Değerler

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılardan, karar verme süreçlerinin temelini oluşturan ve eylemlerine rehberlik eden değerleri belirlemeleri istendi. Küresel proje yönetimi topluluğunun en önemli olarak tanımladığı değerler şunlardı: sorumluluk, saygı, adalet ve dürüstlük. Bu Kurallar, bu dört değeri temeli olarak onaylar.

1.5 İdeal ve Zorunlu Davranış

Etik ve Mesleki Davranış Kurallarının her bölümü hem ideal standartları hem de zorunlu standartları içerir. İdeal standartlar, uygulayıcılar olarak sürdürmeye çalıştığımız davranışları tanımlar. İdeal standartlara bağlılık kolayca ölçülemese de, bunlara uygun davranmak, profesyoneller olarak kendimizden bir beklentimizdir - bu isteğe bağlı değildir.

Zorunlu standartlar kesin gereklilikler belirler ve bazı durumlarda uygulayıcı davranışını sınırlar veya yasaklar. Bu standartlara uygun davranmayan uygulayıcılar, PMI Etik Değerlendirme Komitesi önünde disiplin prosedürlerine tabi tutulacaktır.

BÖLÜM 2. SORUMLULUK

2.1 Sorumluluğun Tanımı

Sorumluluk, verdiğimiz veya vermediğimiz kararların, yaptığımız veya yapmadığımız eylemlerin ve sonuçlarının sahipliğini üstlenme görevimizdir.

2.2 Sorumluluk: İdeal Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak:

2.2.1 Toplumun, kamu güvenliğinin ve çevrenin en iyi çıkarlarına dayalı kararlar alır ve eylemlerde bulunuruz.

2.2.2 Yalnızca geçmişimiz, deneyimimiz, becerilerimiz ve niteliklerimizle tutarlı olan görevleri kabul ederiz.

2.2.3 Üstlendiğimiz taahhütleri yerine getiririz - söylediğimiz şeyi yaparız.

2.2.4 Hata veya ihmaller yaptığımızda, sahiplenir ve derhal düzeltmeler yaparız. Başkalarının neden olduğu hataları veya ihmalleri keşfettiğimizde, keşfedilir keşfedilmez bunları uygun kuruma iletiriz. Hatalarımızdan veya ihmallerimizden kaynaklanan sorunlar ve sonuçları için hesap verimiz.

2.2.5 Bize emanet edilen tescilli veya gizli bilgileri koruruz.

2.2.6 Bu Kuralları destekler ve birbirimizi ona karşı sorumlu tutarız.

2.3 Sorumluluk: Zorunlu Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak, kendimizden ve diğer uygulayıcılardan aşağıdakileri talep ederiz:

Yönetmelikler ve Yasal Gereklilikler

2.3.1 İşimizi, mesleki ve gönüllü faaliyetlerimizi yöneten politikaları, kuralları, yönetmelikleri ve yasaları öğrenir ve bunlara uyarız. 2.3.2 Etik olmayan veya yasa dışı davranışları uygun yönetime ve gerekirse davranıştan etkilenenlere bildiririz.

Etik Şikayetleri

2.3.3 Bu Kuralların ihlallerini çözüm için uygun kurumun dikkatine sunarız. 2.3.4 Yalnızca gerçeklerle kanıtlandığında etik şikayetlerinde bulunuruz.

BÖLÜM 3. SAYGI

3.1 Saygının Tanımı

Saygı, kendimize, başkalarına ve bize emanet edilen kaynaklara yüksek bir değer gösterme görevimizdir. Bize emanet edilen kaynaklar arasında insanlar, para, itibar, başkalarının güvenliği ve doğal veya çevresel kaynaklar bulunabilir. Bir saygı ortamı, karşılıklı işbirliğini teşvik ederek güven, itimat ve performans mükemmelliği yaratır - farklı bakış açılarının ve görüşlerin teşvik edildiği ve değer verildiği bir ortam.

3.2 Saygı: İdeal Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak:

3.2.1 Başkalarının normları ve gelenekleri hakkında kendimizi bilgilendirir ve saygısız sayılabilecek davranışlarda bulunmaktan kaçınırız. 3.2.2 Başkalarının bakış açılarını dinler, onları anlamaya çalışırız. 3.2.3 Anlaşmazlık veya çatışma yaşadığımız kişilere doğrudan yaklaşıyoruz. 3.2.4 Karşılık verilmese bile kendimizi profesyonel bir şekilde idare ederiz.

3.3 Saygı: Zorunlu Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak, kendimizden ve diğer uygulayıcılarımızdan aşağıdakileri talep ederiz:

3.3.1 İyi niyetle müzakere ederiz. 3.3.2 Başkalarının kararlarını veya eylemlerini kişisel çıkar sağlamak amacıyla onların zararına etkilemek için uzmanlığımızın veya konumumuzun gücünü kullanmayız. 3.3.3 Başkalarına karşı kötü muamelede bulunmayız. 3.3.4 Başkalarının mülkiyet haklarına saygı duyarız.

BÖLÜM 4. ADALET

4.1 Adaletin Tanımı

Adalet, kararları tarafsız ve objektif bir şekilde verme ve hareket etme görevimizdir. Davranışlarımız, rekabet eden kişisel çıkarlardan, önyargıdan ve kayırmacılıktan arınmış olmalıdır.

4.2 Adalet: İdeal Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak:

4.2.1 Karar verme sürecimizde şeffaflık gösteririz. 4.2.2 Tarafsızlığımızı ve objektifliğimizi sürekli olarak yeniden inceler, uygun şekilde düzeltici eylemde bulunuruz.

4.3 Adalet: Zorunlu Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak, kendimizden ve diğer uygulayıcılarımızdan aşağıdakileri talep ederiz:

Çıkar Çatışması Durumları

4.3.1 Herhangi bir gerçek veya potansiyel çıkar çatışmasını proaktif ve tam olarak uygun paydaşlara açıklarız.

4.3.2 Gerçek veya potansiyel bir çıkar çatışmasına sahip olduğumuzu fark ettiğimizde, karar verme sürecine katılmaktan veya sonuçları başka şekilde etkilemeye çalışmaktan kaçınırız, şu durumlar hariç ve bu durumlar gerçekleşene kadar: etkilenen paydaşlara tam bir açıklama yapmışsak; onaylanmış bir hafifletme planımız varsa; ve paydaşların devam etme rızasını almışsak.

4.3.3 Kayırmacılık, nepotizm veya rüşvet dahil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere kişisel mülahazalara dayanarak işe alım veya işten çıkarma, ödüllendirme veya cezalandırma, sözleşme verme veya reddetme yapmayız.

4.3.4 Cinsiyet, ırk, yaş, din, engellilik, milliyet veya cinsel yönelim gibi ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere başkalarına karşı ayrımcılık yapmayız. 4.3.5 Kuruluşun (işveren, Proje Yönetimi Enstitüsü veya başka bir grup) kurallarını kayırmacılık veya önyargı olmaksızın uygularız.

BÖLÜM 5. DÜRÜSTLÜK

5.1 Dürüstlüğün Tanımı

Dürüstlük, hem iletişimlerimizde hem de davranışlarımızda gerçeği anlama ve dürüst bir şekilde hareket etme görevimizdir.

5.2 Dürüstlük: İdeal Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak:

5.2.1 Gerçeği anlamak için ciddiyetle çaba gösteririz.

5.2.2 İletişimlerimizde ve davranışlarımızda dürüstüzdür.

5.2.3 Doğru bilgiyi zamanında sağlarız.

5.3 Dürüstlük: Zorunlu Standartlar

Küresel proje yönetimi topluluğundaki uygulayıcılar olarak, kendimizden ve diğer uygulayıcılarımızdan aşağıdakileri talep ederiz:

5.3.1 Başkalarını aldatmaya yönelik davranışlarda bulunmayız veya bu tür davranışları onaylamayız; buna yanıltıcı veya yanlış beyanlarda bulunmak, yarı-gerçekleri belirtmek, bilgiyi bağlam dışı sunmak veya bilindiği takdirde beyanlarımızı yanıltıcı veya eksik kılacak bilgileri saklamak dahildir ancak bunlarla sınırlı değildir.

5.3.2 Kişisel kazanç niyetiyle veya başkasının zararına olacak şekilde dürüst olmayan davranışlarda bulunmayız.

EK A

A.1 Bu Standardın Tarihçesi

PMI'nın proje yönetimini bağımsız bir meslek olarak görme vizyonu, etikle ilgili ilk çalışmalarımızı yönlendirdi. 1981'de PMI Yönetim Kurulu, bir Etik, Standartlar ve Akreditasyon Grubu kurdu. Bir görev, grubun meslek için bir etik kuralları ihtiyacı üzerine düşünmesini gerektiriyordu. Ekibin raporu, proje yönetimi mesleği için etikle ilgili ilk belgelenmiş PMI tartışmasını içeriyordu. Bu rapor, Ağustos 1982'de PMI Yönetim Kuruluna sunuldu ve Ağustos 1983 tarihli Project Management Quarterly'e ek olarak yayınlandı.

1980'lerin sonlarında, bu standart Proje Yönetimi Profesyoneli (PMP) için Etik Standardı haline gelecek şekilde gelişti. 1997'de PMI Yönetim Kurulu, bir üye etik kuralları ihtiyacını belirledi. PMI Yönetim Kurulu, PMI üyeliği için bir etik standardı taslağı hazırlamak ve yayınlamak üzere Etik Politikası Belgelendirme Komitesini kurdu. Kurul, Ekim 1998'de yeni Üye Etik Kurallarını onayladı. Bunu, Ocak 1999'da Kurulun Üye Vaka Prosedürlerini onaylaması izledi; bu prosedürler, bir etik şikayetin sunulması ve bir ihlalin meydana gelip gelmediğinin belirlenmesi için bir süreç sağladı.

1998 Kurallarının kabul edilmesinden bu yana, PMI ve iş dünyası içinde birçok dramatik değişiklik meydana geldi. PMI üyeliği önemli ölçüde arttı. Kuzey Amerika dışındaki bölgelerde de büyük bir büyüme yaşandı. İş dünyasında, etik skandalları küresel şirketlerin ve kar amacı gütmeyen kuruluşların çöküşüne neden oldu, halkın öfkesine yol açtı ve artan hükümet düzenlemelerini tetikledi. Küreselleşme ekonomileri birbirine yaklaştırdı ancak etik uygulamamızın kültürden kültüre farklılık gösterebileceği gerçeğini ortaya çıkardı. Teknolojik değişimin hızlı ve devam eden hızı yeni fırsatlar sağladı, ancak aynı zamanda yeni etik ikilemler de dahil olmak üzere yeni zorluklar getirdi.

Bu nedenlerle, 2003 yılında PMI Yönetim Kurulu, etik kurallarımızın yeniden incelenmesi çağrısında bulundu. 2004 yılında PMI Yönetim Kurulu, Etik Standartları Gözden Geçirme Komitesini [ESRC] etik kurallarını gözden geçirmek ve kuralları revize etmek için bir süreç geliştirmekle görevlendirdi. ESRC, küresel proje yönetimi topluluğunun aktif katılımını teşvik edecek süreçler geliştirdi. 2005 yılında PMI Yönetim Kurulu, kuralları revize etme süreçlerini onayladı ve proje yönetimi topluluğunun küresel katılımının son derece önemli olduğu konusunda anlaştı. 2005 yılında Kurul ayrıca, Etik Standartları Geliştirme Komitesini Kurul onaylı süreci yürütmek ve revize edilmiş kodu 2006 sonuna kadar teslim etmekle görevlendirdi. Bu Etik ve Mesleki Davranış Kuralları, Ekim 2006'da PMI Yönetim Kurulu tarafından onaylandı.

A.2 Bu Standardı Oluşturmak İçin Kullanılan Süreç

Etik Standartları Geliştirme Komitesinin [ESDC] bu Kuralların geliştirilmesindeki ilk adımı, proje yönetimi topluluğunun karşılaştığı etik sorunları anlamak ve dünyanın tüm bölgelerinden uygulayıcıların değerlerini ve bakış açılarını anlamaktı. Bu, odak grup tartışmaları ve uygulayıcılar, üyeler, gönüllüler ve PMI sertifikası sahibi kişileri içeren iki internet anketi de dahil olmak üzere çeşitli mekanizmalarla gerçekleştirildi. Ek olarak, ekip dünyanın çeşitli bölgelerinden 24 kar amacı gütmeyen derneğin etik kurallarını analiz etti, etik standartlarının geliştirilmesindeki en iyi uygulamaları araştırdı ve PMI'nın stratejik planının etikle ilgili ilkelerini araştırdı.

ESDC tarafından yürütülen bu kapsamlı araştırma, PMI Etik ve Mesleki Davranış Kurallarının taslak metninin geliştirilmesi için zemin hazırladı. Taslak metin, yorum için küresel proje yönetimi topluluğuna dağıtıldı. Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü tarafından oluşturulan titiz, standart geliştirme süreçleri, Kodun geliştirilmesi sırasında takip edildi, çünkü bu süreçler PMI teknik standart geliştirme projeleri için kullanılıyordu ve paydaş geri bildirimlerini almak ve karara bağlamak için en iyi uygulamaları temsil ettiği kabul ediliyordu.

Bu çabanın sonucu, yalnızca küresel proje yönetimi topluluğunun arzuladığı etik değerleri tanımlamakla kalmayan, aynı zamanda bu Kurallara tabi her birey için zorunlu olan belirli davranışları da ele alan bir Etik ve Mesleki Davranış Kurallarıdır. PMI Etik ve Mesleki Davranış Kurallarının ihlalleri, PMI tarafından etik Vaka Prosedürleri uyarınca yaptırımlara neden olabilir.

ESDC, proje yönetimi uygulayıcıları olarak topluluğumuzun etiğe olan bağlılığını çok ciddiye aldığını ve küresel proje yönetimi topluluğundaki kendimizi ve meslektaşlarımızı bu Kuralların hükümlerine uygun davranmaktan sorumlu tuttuğumuzu öğrendi.

EK B

B.1 Sözlük

Kötü Muamele / Saldırgan Tutum. Fiziksel zarara yol açan veya başka bir kişide yoğun korku, aşağılanma, manipülasyon veya sömürü duyguları yaratan davranış.

Çıkar Çatışması. Bir proje yönetimi uygulayıcısının, uygulayıcıya veya sadakat yükümlülüğü borçlu olduğu başka bir kişi veya kuruluşa fayda sağlayacak bir karar verme veya bir eylemde bulunma durumuyla karşı karşıya kaldığı ve aynı zamanda uygulayıcının benzer bir sadakat yükümlülüğü borçlu olduğu başka bir kişi veya kuruluşa zarar vereceği bir durum. Uygulayıcıların çelişen görevleri çözebilmelerinin tek yolu, çatışmayı etkilenenlere açıklamak ve uygulayıcının nasıl ilerlemesi gerektiğine dair kararı onların vermesine izin vermektir.

Sadakat Yükümlülüğü. Bir kişinin, bağlı olduğu bir kuruluşun veya başka bir kişinin en iyi çıkarını teşvik etme konusundaki yasal veya ahlaki sorumluluğu.

Proje Yönetimi Enstitüsü (PMI). Komiteleri, grupları ve şubeler, kolejler ve özel ilgi grupları gibi yetkili bileşenleri de dahil olmak üzere Proje Yönetimi Enstitüsü'nün bütünü.

PMI Üyesi. Proje Yönetimi Enstitüsü'ne üye olmuş bir kişi.

PMI Sponsorluğundaki Faaliyetler. Bir PMI Üye Danışma Grubuna, PMI standart geliştirme ekibine veya başka bir PMI çalışma grubuna veya komitesine katılımı içeren ancak bunlarla sınırlı olmayan faaliyetler. Bu aynı zamanda, yetkili bir PMI bileşen organizasyonunun himayesi altında yürütülen faaliyetleri de içerir - ister bileşende bir liderlik rolünde olsun, ister başka bir tür bileşen eğitim faaliyeti veya etkinliği olsun.

Uygulayıcı. Proje yönetimi mesleğinin bir parçası olarak bir projenin, portföyün veya programın yönetimine katkıda bulunan bir faaliyette bulunan kişi.

PMI Gönüllüsü. Proje Yönetimi Enstitüsü üyesi olup olmadığına bakılmaksızın, PMI sponsorluğundaki faaliyetlere katılan bir kişi.

PMI Etik ve Mesleki Davranış Kuralları